

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Insarati s do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 p, večji insarati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insarati davek posebej.

Vprašanjem glede insaratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in sadestne frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D

v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1-25 D

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 30 p po nakazni.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

O bodočem našem šolstvu.

Doberšen del ovir naše državne konsolidacije je treba iskati v duševni razoranosti naše družbe — zlasti naše inteligence. Starejša generacija, vzgojena v tujem idejnem svetu, v ideologijah, ki niso zrasle organsko iz domačih tal in niso nikdar stale v vzročni zvezi z našimi življenjskimi vprašanji kot narod, se s težavo uvaja v nove razmere, ne najde trdnih tal za novo idejno orientacijo. Čudimo se drugim, da nas ne razumejo, govorijo o nam tuji mentaliteti a še manj smo mi razumljivi drugim — baš zato, ker smo manj samosvoji, kakor si domišljamo. Vse to je končno razumljivo, zakaj naše narodno suženjstvo je pomenilo tudi duševno suženjstvo in ni pričakovati, da bi se dorasla generacija kdaj docela otresla neljube dedščine iz te dobe.

Toda tudi pogled na našo mladino ni preveč razveseljujoč, tudi v njenem duševnem življenju pogrešamo jasnih idejnih smernic, visokih ciljev, enotne volje, resnega stremeljenja po poglobljenem pojmovanju narodnega življenja, po samospoznavanju, pogrešamo duševnega poleta, svetlih vzorov, za katere bi se ogrevala in bojevala. Tudi nje pojmovanje edinstvene ideje nima one širine, globine in gorkote, ki bi dala tej ideji ono sugestivno, prepričevalno silo, da bi premagala vse ovire in si osvojila vse duše.

Nov rod, sebi zvest, ne okleva, joč med radikalizmom fraz in gest ter malikovanjem tujih vzorov in etiket, rod, zasidran v domačih tleh, v svojih ciljih edin, samozavesten brez samozavestnosti in tesnoročnosti — tak rod je treba šele vzgojiti. In šoli pripade velik del te naloge. S tega gledišča nam je treba motriti vsako vprašanje šolske reforme. Kdor na slepo hvali vzgojne uspehe stare šole, ta ne pozna razrane v našem narodnem životu, ta ni resno razmišljal o vzrokih naše narodne slabosti in suženjskega duha; kdor vidi v nameravani reformi srednjega šolstva samo zlohotno nakano napram humanistični gimnaziji, ta je nezmožen gledati in reševati resen narodno-vzgojni problem v svoji celoti; kdor vidi v tem načrtu samo premišljen korak k centralizaciji in unifikaciji šolstva, ta je slep za težke socialne probleme sedanje dobe in ne pozna slična gibanja na šolskem polju drugih kulturnih držav.

Zato je docela pravilno stališče, da se ne sme vprašanje uredbe bodočega šolstva smatrati kot zadevo, ki zanima samo učitelje-strokovnjake, ampak da je treba spoznavnega dela vseh prosvetnih in drugih interesiranih činiteljev, da se ugotovijo načelni pravci za zunanjo in notranjo reformo vsega šolstva.

Takisto pa je tudi pozdravljati načelo, ki je sicer samo po sebi umevno, a vendar pri obravnavi šolskih vprašanj kaj radi pozabljamo nanj, da mora vse šolstvo služiti rasti in napredku naroda in države, da moramo pri vsaki reformi imeti v oči koristi celote in da mora notranja idejna vez spajati vse šolstvo in enoten duh vladati v vsi vzgoji.

S tega gledišča tudi ne gre omalovaževati nekatere misli in predloge, ki zasledujejo namen, da se olajša dostop k višjim šolam nadarjenim učencem iz širokih slojev naroda in da se šolstvo prilagodi agrarnemu značaju naše države ter potrebam kmetijskega prebivalstva. V sedanjih razmerah se nam je sicer v resnici bati, da bo dotok dijaštva s kmetov vedno bolj ponehaval in se bo prepad med narodovo maso in izobraženci le poglobljal in širil, kar bi bilo naravnost v zasmeh demokratični dobi in narodni državi, a tudi njej na kvar.

Pri vsej upravičenosti reformnih teženj pa ne smemo pozabiti, da bi načelo enotnosti šolstva se končno vendarle omejevalo na zunanji stroj šolstva in bi se v tem oziru tudi lahko pretiravalo, ako ne bo učiteljstvo kot nositelj vsake reforme v svojih idejnih ciljih edino, vse prožeto zavesti odgovornosti in duha nacionalnega edinstva, ako ne bo vse učiteljstvo od enorazrednice v smotrenem delu do vseučilišča delovalo roko v roko sledeč eni vo-

dilni ideji. Zato se moramo pridružiti zahtevi, da se mora učiteljstvo tudi po svoji izobrazbi zblizati in da se mora zato ljudskošolskemu učiteljstvu kot poklicanemu vzgojitelju in voditelju širokih slojev naroda dati prilika, da svojo splošno in strokovno izobrazbo poglobi in razširi in da se vstvari za njegov naraščaj višje izobraževališče akademskega značaja.

Kakovost šole je odvisno od kakovosti učiteljstva in dasi šola ni

edini vzgojni činitelj, vendar ima odločilen vpliv na mladino. Naj si torej naši vzgojitelji vseh kategorij šol brez predsodkov podajo roke k skupnemu delu, k skupnemu reševanju perečih vzgojnih vprašanj in nalog sedanje dobe, naj jih družji zavest, da so stan z veliko vzgojno misijo, naj jih družji skupna ljubezen do naše mladine, katere rast je narodova rast, katere propast je narodova propast.

Stevan Cirković:

Sodobno zadružništvo v Srbiji.

Člani družinskih zadrug, državni v zvezi zadrugnega skupnega življenja, so z lahkoto obvladali vse svoje težkoče in surovo življenjsko borbo; odcepljeni in vsak za sebe se niso mogli več zadosti odornu zoperstavljati tej borbi. Oddeljenim zadrugnikom kot naravna posledica delitve, je nedostajalo: zemlje, živine, delavske sile, hrane itd. Ako sta v kakki zadrugi, kjer so živeli recimo trije bratje skupno, zadostovala dva vola za delo, je bilo potreba z razdelitvijo zadruge treh parov volov, za vsak oddeljeni dom po en par. Razven tega se je dotedanji družinski zadrugnik, ki je živel v izključno domačem pridelovanju, sedaj pa je bil mali posestnik, šibki kmet, nahajal pred zahtevami novega ekonomskega pridelovalnega življenja, svobodnega gospodarskega prometa in tržnega izdelovanja, pred zahtevami kapitalistične pridobitvene organizacije. Živeč v naravnem pridelovanju, pri tem še neizobražen, si naš seljak v prvem času ni znal pomagati v tem prehodu iz naravnega v novočano pridelovanje. Prepuščen samemu sebi, se seljak, mali kmetovalec, ni znal in ni mogel orientirati. Tako je vedno bolj prihajal v stik z denarnim in denarno situacijo, med tem pa ni še poznal gospodarske funkcije denarja. Vzgojen v zadrugi je prešel, kakor se neke lepo navaja, naš seljak v to novo dobo brez primesi gospodarskega nacionalizma; neizbežno je bilo torej, da pače v roke ljudem, ki se brezobzirno okoristijo

z njegovo naivnostjo. V tej prehodni dobi in celo vrsto let dalje je bil naš seljak predmet najbrezvestnejšega in najnesramnejšega izkoriščanja, kar je bilo sicer slučaj na vsem svetu pri prehodu iz naravnega v novočano pridelovanje. Samo odušstvo se je pri nas pojavilo v mnogo večjem obsegu in se povzpelo tako daleč, da se je sredi preteklega stoletja z vseh strani Srbije čul samo en obupni klic: Seljak propade vsled odušstva! Torej propadanje družinskih zadrug in s tem v zvezi načlo parceliranje in individualiziranje zemljiške lastine na eni strani, zahteve novega gospodarsko-pridobitvenega reda na drugi strani, to so čini, zbog katerih je bilo gospodarsko stanje srbskega naroda v drugi polovici in do konca preteklega stoletja obupno.

Ves narod je obžaloval, da ni več družinskih zadrug, poskušalo se je na vse mogoče načine, predlagale in uporabljale so se tudi prilagoditvene mere, da bi se ustavil proces individualiziranja, desorganizacije in razpadanja družinskih zadrug. Ko se je uvidelo, da se ta proces o razvoju našega naroda z nikakimi sredstvi ne more ustaviti, da se vrši vse to po neki fatalnosti istodobnega društvenega razvoja, takrat se je pričelo iskati, kar bi zamenjalo naše družinske zadruge in ojačilo gospodarsko silo srbskega naroda. Svetozar Marković, prvi propovednik socializma, in tedanji njegovi pristaši so zahtevali: da se celokup-

ni gospodarsko »pridobitveni« sistem preustroji tako, da bodo tvorile samoupravne splošne gospodarske jedinice temelji temu sistemu. Početkom 90 let se je pričelo že obširno govoriti in pisati o tem: na kak način treba pričeti delati za preporod izdelovanja in kako dobiti obliži, s katerim se zaceli ona lujtana na našem narodnem pridelovanju, ki je zadelo domače zadruge z njihovim propadanjem. Zahtevalo se je nekaj, kar naj bi z jedne strani zamenjalo dragoceno srbsko družinsko zadruge, pa da bi z druge strani odgovarjalo novim pogojem življenja in novi navčano »ekonomske« pridobitveni organizaciji. Težilo se je tudi za privatno »pridobitvenim« in za splošno narodnim dobičkom: komčno se je srečno našlo ono, kar se je iskalo.

Ideje sodobnega zadružništva po načelih rockdalskih pionirjev in Fridricha Viljama Raiffeisna, očeta Raiffeisnovk, kakor so ga v njegovi nemški domovini imenovali, so se prilagodile srečno in v pravem času.

Poslednja leta preteklega stoletja je bilo pri nas dosti profesorjev, učiteljev, svečnikov, ekonomov in drugih, ki so se iskreno in silno ogrevali za ideje sodobnega zadružništva po načelih Raiffeisnovk. Nemurni boriteli za presaditev idej sodobne kmetijsko-pridobitvene kooperacije pri nas je bil Milh. Avramović, sedaj poslanec zemljiaradniške stranke. On se je prvi med prvimi navdneval za moderni kmetstvo »zgodoinski« pokret in prvi je pri nas v Srbiji pričel širiti in prilagodevati za male posestnike spasona načela sodobnega zadružništva. Avramović je osnoveval in tvoril prvih srbskih zemljiaradniških zadrug in danes svobodno lahko rečemo, da pri nas v Srbiji še vedno ni večjega boritelja za zemljiaradniške zadruge in zadrugno misel od gospodina Milh. Avramovića.

Svoje delo na polju zadružništva je Avramović pričel po dolgem naučnem potovanju po vseh evropskih deželah, v katerih je bil zadrugniški pokret že razmahnil. Po svoji inicijativi je odšel najprej v sela

Edgar Allan Poe:

Povest iz „Ragged - Mountains“.

(Konec.)

In sedaj je moja duševnost razburjal razvoj nadaljnjih dogodkov. Zaklical sem svojim tovarišem hitro par odločnih besed, in ko se mi je posrečilo, da sem nekatere od njih pridobil za svoj namen, smo napravili iz kioska sredit napad. Zagnali smo se v sredo med ljudi, ki so obkoljali kiosk. Najprej se nam umaknili. Potem pa so se zopet zbrali, in borec se kakor blazni, udarili nazaj. Medtem so nas potisnili daleč v stran od kioska in znašli smo se v tesnih ulicah z visokimi hišami, v katerih temačne vogale še nikdar ni prodrli solnčni žarki. Z divjo silovitostjo je navalila divja množica na nas, nas preganjala s kopji in nas obsipala s tobo puščic. Te so imele čudno obliko in so bile v marsičem slične zakrivljenim bodalom Malajcev. Bile so posnete po tolesu plazečih se kače, bile so dolge, črne in so nosile na koncu zastrupljene zabočke. Ena teh me je tako nesrečno zadela v desno senco, da sem se opotekel na tla. Takoj me je napadlo strašno neugodje. Poizkusil sem se mu upirati, a sem le še parkrat težko zasopel — in umrl.

Sedaj Vam bo pa težko trditi, sem dejal smehljaje se, da vse to, kar ste doživeli, niso bile sanje. Vi vendar nečete trditi, da ste mrtvi?

Po teh besedah sem sveda pričakoval, da mi bo mr. Bedloe živahno odgovoril. Toda v moje največje začudenje tega ni bilo; vztrepetal je, silno prebledel in molkal. Ozrl sem se na dr. Templetona. Ta je sedel na svojem stolu trdo in pokonci. Zobje so mu škle-

petali in oči so mu izstopile iz očesnih votlin.

»Nadaljujte!« je velel končno s hripavim glasom, obrnjen proti Bedloetu.

»Več minut,« je nadaljeval ta, »je bila moja edina zaznava, moj edini občutek — obdajajoča me tema in nič, zvezan z zavestjo smrti. Končno mi je bilo, kakor da me je v duši nekaj nenadoma in silno streslo, kakor da mi je šinila skozi električna iskra. Takoj nato sem zaznal, kakor da nalahno plavam in da je okrog mene zopet svetlo. Zadnje sem samo čutil, a videl ne. Takoj nato se mi je zazdelo, da sem se dvignil s tal. Toda moja bitnost ni bila telesna, vidna, slišna ali občutna. Mnogiča je izginila, hrup je potihnil in v mestu je bilo razmeroma mirno. Pod menoj je ležalo moje truplo s puščico v senci; vsa glava je bila zelo otekla in spatchena. Vse te stvari pa sem le občutil, videl nisem ničesar. Zanimal sem se za nobeno stvar. Celo glede mojega trupla se mi je zdelo, da nimam ž njim ničesar opraviti. Volje nisem imel, čutil sem se pa primorana, da se gibljam, in lahno plavaje sem sfrtaval iz mesta po stezi, po kateri sem prišel. Ko sem dospel do onega mesta v prepadu, kjer sem srečal hijeno, sem zopet začutil udarec kakor bi galvanske baterije. Občutek teže, volje in telesne bitnosti se je zopet pojavil. Zopet sem se izpremenil v svoj prvotni jaz in žurno sem krenil proti domu. Vendar ti doživljaji niso izgubili prav nič živahnosti resničnega doživljanja. — In še sedaj bi se mi ne posrečilo, da bi prisilil svoj razum tudi le za trenotek, smatrati stvar za sanjo.«

»Saj tudi niso bile,« je dejal dr. Templeton s slovesno resnostjo; »vendar bi se težko določilo, kako naj se

drugače imenujejo. Ostanimo pri domnevi, da je v naših dneh človeški duh dospel do meje prenesljivih fizičnih razkritij. S tem domnevom se zadovoljim! Končno naj dodam še jaz pojasnilo. Poglejte to sliko, izvršeno z vodeniimi barvami, katero vam bi bil moral že poprej pokazati, ako bi me ne bila zadržala nerazumljiva bojazen.«

Opazovali smo sliko, katero nam je pokazal. Jaz nisem našel na njej ničesar nenavadnega; na Bedloea pa je je vplivala čudovitost. Komaj je je pogledal, se je skrajno onesvestil. In vendar je bil le njegov miniaturni portret, sveda zelo podoben — z njegovim lastnim, posebnim izrazom na obličju. Vsa misel sem si to, ko sem gledal sliko.

»Poglejte sem,« je dejal dr. Templeton, »datum te slike — tu na kraju stoji, komaj ga je opaziti — 1780. To je letnica, ko je bil portret izvršen. Predstavlja umrlega prijatelja — Oldeba — s katerim sva živela v Calcutti pod upravo Warren-Hastingsa v pristranih odnosih. Takrat sem bil star šele dvajset let. Ko sem zagledal vas, mr. Bedloe, prvič v Saratogi, me je čudovita podobnost med Vami in to sliko prisilila, da sem Vas odgovoril, da sem iskal Vaše prijateljstvo in ukrenil vse, da sem postal Vaš stalni spremljevalec. Kar se tiče te točke, me je do tega privedel deloma ali mogoče povsem bolesten spomin na umrlega; deloma tudi moreta radovednost, ki ni bila brez strahu, kar se tiče Vas.«

Ko ste pravkar pripovedovali o svoji viziji, ki ste jo imeli v gorah, ste skrajno natančno opisali do zadnje podrobnosti indijsko mesto Benares ob bregovih svetega veletoka. Upor, boji in krvotilje so bili resnični dogodki ob času vstaje Cheyie Singa, ki je izbruhnila l. 1780., in pri kateri je zabredel Hastings v smrtno nevarnost. Mož, ki je pobegnil na motovno, spletenem iz turbanov, je bil Cheyie Sing sam. Gruča ki se je umaknila v kiosk, je obstajala iz domačih vojakov in angleških častnikov, ki so stali pod poveljstvom Hastingsa. Jaz sam sem bil poleg in sem si na vso moč prizadeval, da bi preprečil prenagljeni in pogubni izpad onega častnika, ki ga je zadel v gnieči na cesti zastrupljena bengalska puščica. Ta častnik je bil moj najdražji prijatelj. Bil je mr. Oldeb! Iz teh zapiskov boste razvideli — tu je potegnil govornik iz žepa zvezek, v katerem so bile nekatere strani šele nanovo popisane, kakor se je videlo — da sem bil prav ta čas, ko ste vi menili, da doživljate dogodke v gorah, jaz doma in se ukvarjal s tem, da jih obširno popisem.«

Kakih osem dni pozneje, ko se je vršil ta pogovor, je izšla v nekem časniku v Charlottesvillu nastopna objava:

»Zalostna dolžnost nam je, naznati smrt mr. Avgusta Bedloja, moža, katerega ljubeznivo bitje in mnogobrojne kreposti so mu pridobile že davno ljubezen charlottesvillskih meščanov.

Mr. Bedlo je bil že več let podvržen živčnim boleznim, ki so ga dostikrat ogrožale s smrtno nevarnostjo. To pa moremo smatrati le za posredni vzrok njegove smrti; neposredni vzrok je bil čuden slučaj. Šele pred nekaj dnevi se je na svojem izletu »Ragged-Mountains« lahko prehladil, kar pa je povzročilo močan naval krvi v glavo.

Da mu olajša bolečine, mu je dr. Templeton na nekaterih krajih pušcal kri, in sicer s tem, da mu je nastavljal pijavke na čelo. Bolnik je umrl v strašno kratkem času in polazalo se je, da je v posodo, kjer so bile spravljene pijavke, po slučajni zašla ena izmed onih strupenih, črnu podobnih pijavk, kakor jih nahajamo včasih po sosednih ribnikih. Žival se je vsesala k mali žilici desnega senca. Velika podobnost z zdravniško pijavko je zakrivila, da so to napako opazili šele, ko je bilo prepozno.

NB. Strupene pijavke v Charlottesvillu se od medicinskih vedno razlikujejo po svoji črni barvi, zlasti pa po svojem zvijanju, ki je podobno kačjemu.

Govoril sem z urednikom omenjenega lista o tem čudovitem dogodku. Pri tem sem ga slučajno vprašal, zakaj je ime umrlega natisnjeno »Bedlo«, tedaj brez »e«.

»Kakor slutim,« sem dejal, »so vam posebej naročili, da ga tiskate v tej obliki. Jaz sem vedno mislil, da se piše ime z »e« na koncu.«

»Naročili? — Ne,« je odgovoril.

»Bilo ni drugega, kakor tiskovna napaka. Ime se po vsem svetu piše z »e« na koncu, in jaz sam ga nisem čul še nikdar drugače slovati.«

»Potem,« sem zamrmral pred se, ko sem se obrnil k odhodu, »se je v resnici zgodilo, da je resnica čudovitejša od izmišljotine. Kajti kaj je »Bedlo« brez »e« na koncu drugega kakor narobe čitano ime »Oldeb«? In ta mož mi pravi, da je to le tiskovna napaka!

Da mu olajša bolečine, mu je dr. Templeton na nekaterih krajih pušcal kri, in sicer s tem, da mu je nastavljal pijavke na čelo. Bolnik je umrl v strašno kratkem času in polazalo se je, da je v posodo, kjer so bile spravljene pijavke, po slučajni zašla ena izmed onih strupenih, črnu podobnih pijavk, kakor jih nahajamo včasih po sosednih ribnikih. Žival se je vsesala k mali žilici desnega senca. Velika podobnost z zdravniško pijavko je zakrivila, da so to napako opazili šele, ko je bilo prepozno.

NB. Strupene pijavke v Charlottesvillu se od medicinskih vedno razlikujejo po svoji črni barvi, zlasti pa po svojem zvijanju, ki je podobno kačjemu.

Govoril sem z urednikom omenjenega lista o tem čudovitem dogodku. Pri tem sem ga slučajno vprašal, zakaj je ime umrlega natisnjeno »Bedlo«, tedaj brez »e«.

»Kakor slutim,« sem dejal, »so vam posebej naročili, da ga tiskate v tej obliki. Jaz sem vedno mislil, da se piše ime z »e« na koncu.«

»Naročili? — Ne,« je odgovoril.

»Bilo ni drugega, kakor tiskovna napaka. Ime se po vsem svetu piše z »e« na koncu, in jaz sam ga nisem čul še nikdar drugače slovati.«

»Potem,« sem zamrmral pred se, ko sem se obrnil k odhodu, »se je v resnici zgodilo, da je resnica čudovitejša od izmišljotine. Kajti kaj je »Bedlo« brez »e« na koncu drugega kakor narobe čitano ime »Oldeb«? In ta mož mi pravi, da je to le tiskovna napaka!

smederevskega okruža in z živo besedo ter z ljubeznijo do splošne narodne blaginje pričel pripravljati kmetovalce, da njihova rešitev tiče edinole v njihovi vzajemni samopomoči potom združenja v kmetijskih združenjih. Dolgo časa je trebalo, tako je pisal Avramović, da pojasnim seljakom, kaj je to solidarna odgovornost v kmetijski združitvi. Tako sem moral na dolgo govoriti, da sem jih prepričal, da je v korist samih združenikov, ako se vo, zakaj se ima uporabiti posojilo in da se denar, katerega se mora nekega dne vrniti tja, od koder je vzet, kar najkoristnejše uporabi. In tako je bilo z neumornim delom tega moza in njegovih prijateljev v smederevskem okružu v selu Vranovu dne 29. marca 1894 osnovana prva zemljoradniška kreditna zadruga Raffaisenovega tipa.

Sodobni zadrugi pokret in njegov razvoj v Srbiji moramo radi preglednosti razdeliti na tri periode. Prva poteka od osnovitve prve zadruge (1894) do predloženega zakona o zadrukah (3. decembra 1898); druga od 1898 do svetovne vojne (1914—1918) in tretja od osvobodjenja in ujedinjenja do današnjega dne. (Konec prihi.)

Politične vesti.

== Ponesrečena Radičeva akcija med Bunjevci. Te dni je odšlo par Radičevih pristašev v Subotico s trdnim prepričanjem, da spreobrnejo Bunjevce v apostole svoje edine zvezičavne hrvatske republike. Toda Bunjevci so izjavili, da so državotvorni in da nimajo smisla za Radičevu akcijo. Ta izjava je Radičeve agente tako potrla, da so se nemudoma vrnili v Zagreb in da so opustili namero, prepotovati vso Vojvodino.

== Radič proti Laginji. »Radič napada v svojem »Slobodnem domu« bivšega bana Laginjo, ker je prevzel od g. Pašića predsedstvo komisije za izvedbo rapalske pogodbe. Radič očita Laginji, da je kot ban mnogo škodoval hrvatskemu kmetkemu ljudstvu.

== Iz konzularne službe. Naš dosedanji konzul v Düsseldorfu dr. K. Kolombartić je premeščen v Bukarešto.

== Naši odnosi z Bolgarsko. Dr. Momčilo Ivanč je priobčil v »Radikalu« članek o vprašanju Trakije z ozirom na naše odnose z Bolgarsko. Oznaki izjava med drugim, da moramo imeti v naših odnosih z Bolgarsko vedno pred očmi dve glavni momenta: 1. da smo Bolgari in mi edenisti narod kljub vsem žalostnim stvarim, ki so se med nami dogodile in se morda še dogode; 2. da moramo mi, če tudi bi ne bili z Bolgari edenisti narod, voditi napram Bolgarski kolikor mogoče pravično in trezno politiko. Ako smo edenisti narod, potem je več nego jasno, da moramo vsako bolgarsko teritorijsko in narodno izgubo smatrati tudi za svojo izgubo. Preje ali pozneje bo tudi Bolgarska sestavni del naše narodne države, v kateri so ujedinjeni že trije deli našega celokupnega naroda: srbski, hrvatski in slovenski. Karkoli in kerkoli izgubimo danes na bolgarski strani, vse to bo jutri naša skupna izguba. Zato mislimo, da bi bila slaba politika, ako bi dobili Turki zopet Jedrene in Galipolje. Črta Enos-Midija bi se mogla danes vzpostaviti kot bolgarska meja na tej strani. Velika nesreča je, da velika bratska ruska država ne more vzeti Carigrada...

== Odnosi med zaveznički. Londonsko časopisje piše, da neuspeh medzvezniške konference ne bo povzročil razdora med zaveznički. »Daily Express« pripiše Poincaréju izjavo, da bo storil vse v svojo prepričanje razdora, veliko važnost.

== Sklepi socialistične konference v Pragi. »Pravo Lidu« piše, da so se položili na praški konferenci predsedstva londonske socialistične internacionale temelji za ujedinjenje svetovnega socialističnega proletariata. Delo ujedinjenja se bo zaključilo na pariški konferenci londonske, dunajske in amsterdamske internacionale, nakar bo v kratkem sklican splošen mednarodni socialistični kongres, ki bo združil svetovne socialistične sile k skupnemu delu in k skupnim bojem.

== Hlinka namerava opustiti politiko? Znan vodja klerikalnih slovaških separatistov Hlinka je priobčil v svojem glasilu članek, v katerem pravi, da bo opustil javno življenje in da naj vodijo usodo slovaškega naroda drugi.

== Francija bo zahtevala izročitev bivšega nemškega prestolonaslednika. »New York Herald« poroča iz zanesljivega vira, da bo francoska vlada zahtevala izročitev bivšega nemškega prestolonaslednika, kakor hitro bi se vrnil v Nemčijo.

== Rumunska vlada zaplenila habzburško veleposelstvo. »Magyar Hirlap« poroča, da je rumunska vlada zaplenila na podlagi saintgermanske mirovne pogodbe obširno veleposelstvo bivšega nadvojvode Jožefa v Kisjénu ter je prevzela v svojo upravo.

Konferenca male antante v Marijanskim Laznih.

— PRIHOD KRALJA ALEKSANDRA. — VOJAŠKA KONVENCIJA ZA MEDSEBOJNO OBOROŽENO POMOČ.

— Praga, 17. avgusta. (Č. T. K.) *Jugoslovenska kraljevska dvojnica je danes opoldne prispela v Marijanske Lazni.*

— Praga, 18. avgusta. (Izv.) Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija sta včeraj opoldne z dvornim vlakom prispela v Marijanske Lazni. Na kolodvoru ju je pozdravilo zastopstvo mestne občine z županom na čelu, dalje angleški poslanik in Pragi dr. Einstein in romunski poslanik Hitt. Ministrski predsednik Pašić še ni prispel v Marijanske Lazni, ker je še nekaj dni ostal na Bledu. Te prihodnjega tedna se definitivno ssključuje vojaška in gospodarsko-financijska konvencija med Češkoslovaško in Jugoslavijo za daljšo dobo.

— Praga, 18. avgusta. (Izv.) Vojaška in gospodarska konvencija med Češkoslovaško in Jugoslavijo bo

Akcija vlade proti draginjam.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Ministrski komite je imel včeraj sejo, na kateri so razpravljali o ukrepih glede pobijanja draginje. Debatna je bila dolgotrajna. Definitivni sklepi na tej seji niso bili storjeni.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Popoldne se je nadaljevala konferenca ministrskega komiteja in zastopnikov pridobitnih krogov glede draginje. V načelu so bila izdelana navodila političnim oblastim. Definitivni sklepi pa še niso dani javnosti.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) V Zemunu je bila včeraj popoldne konferenca trgovcev, obrtnikov in zastopnikov pridobitnih krogov, na kateri so razpravljali o ukrepih vlade proti draginjam. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se prične odločna akcija.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Minister notranjih zadev, Kosta Timotijević, je včeraj sprejel načelnika beogradske občine, Mitrovića in pod-

Francoski poskusi za zblizanje z Rusijo.

— Pariz, 17. avgusta. (Havas.) »Temps« javlja iz Londona: Herriot, Čikerin in Litvinov se sestanejo dne 3. septembra v Freiburgu. Sestanek je namenjen razgovoru o obnovitvi gospodarskih in političnih odnosov med Francijo in Rusijo. Herriota spremlja dr. Nansen.

— Berlin, 17. avgusta (Izv.) Poročilo iz Rige prispelo Trocki, ki je že odpotoval iz Moskve, v Berlin, kjer se sestane s Čikerinom, ki še vedno biva v Nemčiji.

— Berlin, 17. avgusta. (Izv.) Listi komentirajo poročilo o sestanku francoskih in ruskih delegatov za obnovo političnih in gospodarskih stikov Francije in Rusije. Vest »Temps«

INVALIDSKI ZAKON.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo načrt novega invalidskega zakona, ki bo te dni predložen ministrskemu odboru v razpravo. Zakon pride tekom jesenskega zasedanja narodne skupščine v razpravo.

KRALJEVIČ GJORGJE.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Minister notranjih zadev kot namestnik ministrskega predsednika Kosta Timotijević je včeraj sporočil kraljeviču Gjorgju sklep ministrskega sveta, zaključnega na kronskem svetu v Ljubljani. V imenu vlade je on pooblaščen rešiti vprašanje njegove apanaže in njegovega stališča v naši armadi. Med drugim je kraljeviču tudi pojasnil mišljenje kralja o njegovem nastopu.

FINANČNI MINISTER DR. KUMANUDI V JUŽNI SRBIJI.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Finančni minister dr. Kosta Kumandji je sinoči prispel v Veles, kjer se je sestel s predsednikom demokratske stranke, Ljubo Davidovićem, ki potuje po raznih krajih južne Srbije. Finančni minister prepušča ohriski in bitoljski okraj.

VELIKA INDUSTRIJSKA KRIZA NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

Kritični položaj železne industrije. — Praga, 17. avgusta (Izv.) Listi obširno pišejo o težki krizi v industriji, posebno v železni. Plavži v Vitkovicih na Moravskem so že odpustili 500 delavcev, tekom prihodnjih dni jih odgusta še 1000. Število brezposelnih v Češkoslovaški, ki dnevno vedno bolj naraste, znaša 300.000. Ta rapidni dvig števila brezposelnih temelji v bistvu v nenavadnem dviganju češkoslovaške krone.

sklenjena za daljšo dobo, in sicer za dobo desetih ali petnajstih let. Konvencija določa ne samo vojaško pomoč obojestransko, temveč določa tudi smernice za vzpostavitev normalnih gospodarskih odnosov v Srednji Evropi. Sprva je imela konvencija edini cilj skupne vojaške pomoči proti Madžarski, sedaj dobi konvencija dalekosežnejši obseg.

— Praga, 18. avgusta. (Izv.) Na sestanku državnikov male antante v Marijanskim Laznih, odnosno v Pragi, dospe romunski zunanji minister Duca, ki prisostvuje tudi podpisu vojaške in gospodarske konvencije med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Na sestanku zastopnikov držav male antante pride tudi v razpravo razmerje do Poljske.

— Praga, 18. avgusta. (Izv.) Prihodnji teden se sestane ministrska predsednika Pašić in dr. Beneš. »Prager Presse«, organ dr. Beneša, obširno komentira ta sestanek in navaja, da se sklene definitivna vojaška in gospodarska konvencija za daljšo dobo, najbrže za dobo desetih ali petindvajsetih let.

načelnika Pajevića, s katerima je dolgo razpravljalo o nastali draginji in o pomanjkanju moke. Notranji minister je zastopnikoma beogradske občine izjavil, da pripravlja vlada odločne odredbe v svrhu pobijanja draginje in da ukrene vse potrebno, da se prebivalstvo preskrbi z živili. Notranji minister izda tekom prihodnjih dni političnim oblastem posebna navodila, kako postopati proti podraževalcem in spekulantom z živili.

SEJA MINISTRskega SVETA.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Pod predsedstvom namestnika ministrskega predsednika Koste Timotijevića je bila včeraj od 10.30 do 13. seja ministrskega sveta. Diskusija je bila o odredbah glede pobijanja draginje. Dovoljeni so bili dalje ministru za šume in rude večji krediti za gradnjo žične železnice med Slav. in Bos. Račo.

psa« smatrajo za prvi poskus in za »ballon d'essai«. Nemški državni kancelar dr. Wirth je berlinskemu dopisniku »Tempsa« izjavil, da poskrbi za vse, da ostanejo sklepi tajni. V trenutku, tako je dalje izjavil kancelar, ko se razmerje v antanti ohlaja, more vzpostavitev odnosov med Francijo in Rusijo privedi do pogodbe z Nemčijo. Te tri velike zastopnice evropske demokracije lahko v bodoče preprečijo vsako vojno.

— Berlin, 18. avgusta. (Izv.) Kancelar dr. Wirth je dal zagotovilo, da ostane potovanje Trockega, Čikerina in Litvinova popolnoma tajno in varno.

KATASTROFALNA SUŠA V NAŠI DRŽAVI.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Iz raznih krajev države prihajajo uradna poročila, da je nastopila ponekod katastrofalna suša. Vlada suša, ki je lahko usodopolna za koruzo, šadije in sočivje. Strokovnjaki, ki so sedaj prepotovali razne kraje, da dobe točne podatke o žetvi, poročajo da znaša letošnja žetev 50 % običajne žetve.

JESENSKO ZASEDANJE NARODNE SKUPŠČINE.

— Beograd, 18. avg. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar je prispel v Beograd, da ukrene vse potrebno za jesensko zasedanje narodne skupščine, ki prične v drugi polovici meseca septembra. Zakonodajni odbor bo sklican konec avgusta ali pričetkom meseca septembra. V zakonodajnem odboru pride najprej v razpravo zakon o službeni pragmatiki državnih namestnikov. Sledi na to zakon o odškodnini poljedelcem, poročeni po toči.

NOV POLITIČNI REŽIM V MALI AZIJI.

— Atene, 17. avgusta. (Havas.) Zastopniki Italije, Francije in Anglije so danes izročili zunanjemu ministru Baltazziju kolektivno noto, v kateri vele zaveznički, da razglasitev avtonomije Jonije stremi za tem, vzpostaviti v Mali Aziji nov politični in administrativni režim, glede katerega si zaveznički pridržujejo gotove pridržke, ker naj bo bodoči režim v Mali Aziji urejen na podlagi sledečih mirovnih pogodb.

CENE KRUTU NA DUNAJU.

— Dunaj, 18. avgusta. (K. B.) Cena kruha na Dunaju je sedaj določena na 4190 av. kron.

Gospodarstvo.

ZNIZANJE DISKONTA V ŠVICI.

— Bern, 17. avgusta (S. T. A.) *Ravnateljstvo Narodne banke je sklenilo znižati lombardno obrestno mero od 4 in pol na 4 % in diskontno mero od 2 in pol na 2 %.*

— g Tržne cene v Mariboru od 18. avgusta. Meso 13—17, telečje 13—16, svinjsko 22.50, klobase 19—35, konjsko meso 7—8, kože 11.50—18.75 Din za kg. Perutnina po 16—30, golobi 5, domači zajci 5—17 dinarjev komad; ribe 10—15 din kg; mleko 3—3.50 liter, maslo 40, sir različne vrste 40—125 dinarjev za kg. Kos sirčka 5—6, eno jajce 1.25—1.50 Din. Vino 10—14, pivo 4.75—5.25, stekel pive 2.50, liter žganja 25—30, kg belega kruha 7.50, črnega 6.50, žemlja 0.50 dinarjev, jabolka 2—2.50, hruške 4—5, mandeljini 60, orehi 12, kava 35—50, pražena 50—60, riž 6.50—12, sol 4, poper 30—32.50, paprika 40, testenina 10—11, sladkor 19—21.50, kvas 17.50, škroba 10—25, moka 6.50—7.50, ržena kava 8—12 Din kg. Seno 200—260, ovseni slama 137.50—162.50 dinarjev za 100 kg. Drva 100—112.50, premog 25—31.50 Din za 100 kg. Zelenjava se od zadnjih dni podražila. Na zadnji svinjski sejem se je prignalo 162 svinj in 1 koza. Prodajalo se je: prasci 5—6 tednov star komad 115—150 din, 7 do 9 tednov po 187.50—300, prašički 3—4 mesece stari po 400—450, 4—6 mesecev 700—750, 8—10 mesecev po 900—950, svinje 1 1/2 leta stare po 1125—1325, kože pa po 125—150 Din.

g Selaška izložba v Zagrebu.

Od 17. do 23. rujna priredjuje Hrvatsko-slovensko gospodarsko društvo k. s. z. u Zagrebu: Regionalnu (okolno) izložbu konja, goveda, povrča, voča i vina, te Vinski Salam. Izložba konja i goveda trajati će samo tri dana i to od 17. do 19. rujna, a ograničena je na kotareve: Zagreb, Samobor, Jaska, Vel. Gorica, Dugoselo, Stubica, Zlatar, Pregrada, Krapina, Klanjec, Pilsarovina, Sv. Ivan Zelina, Križevci, Petrinja i Sisak, to je kotare, iz kojih mogu stociati dotjerati marvu pješke cestom. Izložiti mogu i oni iz udaljenih mjesta ali moraju anostiti trošak železničkog transporta. Na izložbi povrča, voča i vina, imadu prednost zemljoradnici iz širje okolice grada Zagreba, dok na vinskome salmu mogu izložiti vinogradari i trgovci vinom iz čitave Hrvatske i Slavonije. Za najbolje konje djetiti će se na izložbi nagrade i to: K 10.000 za najboljeg pastuha i K 10.000 za najbolju kobulu plenkicu; za najboljeg bika i najbolju kravu iznositi će nagrada također K 10.000, a za junicu K 5000. Osim ovih nagrada razdieliti će se kao nagrade korisni gospodarski strojevi te diplome i priznanice. Isto tako biti će za voće, povrće i vino podijeljene novčane nagrade do K 500, diplome za maloposielnike, a za sve ostale priznanice. Seljaci mogu na izložbu voča, povrča i vina dovesti vina do 100 litara te ga na izložbi prodavati. Velikom vinskome salmu, koji se priredjuje zajedno sa ostalom izložbom, a traje od 17. do 23. rujna, svrha je upoznatu strane svijet sa našim vinima, koje će na taj način naći svoja prirodna tržišta. Sva gospodarska društva kao zadruge, u imenovanim kotarevima, kao i općinska poglavarstva primila su upute i prijavnice, pa jih tamo svatko, tko se zanima za izložbu i želi na istoj sudjelovati, može dobiti. Svi oni, koji se zanimaju za izložbu, bilo kao izložitelji ili posjetitelji, mogu potrebne upute dobiti kod: Hrv. slav. gospodarskog društva k. s. z. u Zagrebu.

— g Dražba iz Nemčije došlih konj bo v Kranju v soboto, dne 19. event. Se v nedeljo, dne 20. t. m. Pričetek ob 8. zjutraj.

— Dobava mesa. Komanda državne divizijske oblasti v Ljubljani nananjaja, da se bodo sklenile dne 26. avgusta t. l. ob 10. uri dopolne neposredno pisane ponudbe za dobavo mesa za garnizijo Ljubljana, Celje, Maribor, Ptuj in Slovenska Bistrica in sicer pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri komandi vojnega okruža v Mariboru in Celju ter pri komandah mesta v Ptuj in Slovenski Bistrici. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dohava krušne moke. Pri divizijski intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani so bo sklenile dne 25. avgusta t. l. ob 10. uri dopolne neposredna pogodba za dobavo 125.000 kg krušne moke jednoličnega tipa 80 % ali odgovarjajoče količine pšenice. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

TENDENCIJNE VESTI O AMERIŠKEM POSOJILU.

— Beograd, 18. avgusta (Izv.) Zagrebški blokški listi, osobito »Obzor« se pred dnevi pričeli astro kampažo proti ameriškemu posojilu s premišljeno tendenco, oslabiti vpliv ameriškega posojila za izboljšanje našega denarnega trga in oslabiti našo valuto. Vest, ki so bile lancirane iz redakcije »Obzora«, so bile vsakemu pozorne, posebno, ko je »Obzor« začel pisati, da se ameriško

posojilo ni efekturalo in da se sploh ne realizira. Temu nasproti je gotovo, da je vlada od strani Blerove skupine obveščena o nakazilu dvajsetih milijonov dolarjev in da je že tri in pol milijona dolarjev na potu. V Ameriki subskripcija posojila uspeva.

Inž. A. I. Ružič:

O AGRARNI REFORMI Z OZIROM NA PREDSTOJEČO DEFINITIVNO REŠITEV PROBLEMA.*

Zakon o razlastitvi veleposelstev, začrtan v načrtu, nosi vse znake popisane nedoločnosti in — »kratkega časa«. Potrebna je tedaj na le kritika tega v sili in hitri rojenega otroka, temveč tudi pozitivno znanstveno delo in stvarna obrazložitev. To edino more pomagati in premostiti tudi krizo, ki se nam obeta in ki jo že sedaj krogi konzervativni in pripadniki pasivnih kraljev prav izdatno občutimo.

Za namerak vsem poklicnim dostavljam se naslednje misli. Znano je, da se Bolgarska preživlja s poljedelskimi pridelki sama in da tudi izvažata marsikaj koristnega v inozemstvo. To pa vključ temu, da v tej državi, kakor sem poučen, maksimum privatnega poljedelskega posestva meri komaj 20 ha. Podobno se razmere tudi v predvojni Srbiji, kjer privatno posestvo ne seže čez 200 ha. Zanimalo bi nas nadalje zaznati pogoje in način, kako je došla Danska, manjša in po naravi revnejša od nas, do zavladanja vrednega kmetijskega napredka. In slednja so zanimiva tudi holandske razmere. Ne poznam natančno historičnega razvoja njihovih blagostanja, vsem pa pozitivno, da stoji neupravičeno velika veleposelstva direktno na poti k temu cilju.

Ze s tem je brez ozira na politične in etične momente dovolj dokazan trajni selajski interes na tem, da se imelja neka omejitve pridobitvene močnosti ter pravilna razdelitev produktivnega talnega kapitala, to je agrarna reforma, po možnosti načelili in s popolnim vnoševanjem kraljevih razmer. S tem je na tudi zadano temeljnim določilom ustave o zaključ lastnine in o potrebnih izjemah.

V. Preostaja le še za nas strokovnjake nepravilne ena izmed glavnih zahtev ustave, in to je zahteva po »pravični odškodnini«. Ze samo to vprašanje je vredno najgloblje študija.

Pravična odškodnina ni istovetna z odkupom po dnevni ceni, kakor se v strokovnih krogih splošno misli; saj bi se sicer že v ustavi glasilo: odkup, prodaja. Tudi zakonski načrt o razlastitvi veleposelstev ni pravilno poudaril pravičnosti odškodnine v smislu ustave. Na kak način naj se objektivno opraviči n. pr. odteglja do 80 % zneska pri velikih vsotah, povsem neznamenit odtegljal (2 %) pa pri manjših zneskih? Mislim, da ravno v tem tili največja notranja netemeljitost načrta, ker s tem prehaja v navadno progresivno premoženjsko odvzemanje, ki pa je le enostransko, ker niso pritegnjeni tudi drugi kapitali. To je potemtakem krivica države nasproti nekaterim državljanom in vsaka krivica je nemoralna.

V tem se s dopisnikom strinjam. Predno skušam konkretizirati mnenje o pravičnosti odškodnine, treba je še natančneje razčistiti pojem talnega kapitala. Tu prihajata do veljave dva momenta. Posestvo, razmotirano s čisto finančno - gospodarskega stališča predstavlja - go stalnega donosa, obresti, rente, kakor vsak drug kapital. Konverzija tega kapitala je torej popolna, že spremenimo izvor stalnih dohodkov v kapital druge vrste v taki izmeri, da donaja ravno toliko stalnih letnih dohodkov (obresti, rente). Znano je, da se rentabilnost gozdnega kapitala menjava navadno med 1 % do 2 %, dočim je rentabilnost poljedelskega zemljiškega kapitala različna, vendar pa tudi navadno nižja nego obrestna mera konkretnih kapitalov. Posebno v sadnjih časih, ko bi nepoučenec mislil, da se poljedelske nepremičnine rentirajo bogve kako visoko, je ravno narobe resnica: čista renta tega kapitala je razen nekaterih izjemnih pridelkov, nižja nego v normalnih časih in se prav pogosto približuje ničli, če že ne zleze tudi pod ničlo. Pogosti so slučaji, da se prav lepa poljedelska posestva, obdelovana s tujo močjo, nikakor neizplačajo. Vendar pa se lastniki teh zemljišč krčevito upirajo vsaki najmanjši amputaciji, tudi proti popolni odškodnini ali odprodaji. Kje tili vzrok za to čudno obnašanje in sicer — kar je značilno — ravno najboljših gospodarjev?

Vzrok temu tili v onem drugem momentu, ki zelo odločno upliva na vrednostno višino talnega kapitala in ki talni kapital razločuje od vseh drugih kapitalov. Najboljše se ta moment da izreči z besedami: lastno ognilišče.

Mati semlja je posebno pristrasta človeškemu arcu. To je starodavna socialno-etiška moment domoljublja. Čim prvotnejši in nepokvarljenjši je človek v svoji boljši strani, čim več spominov ga veže na dotični kos zemlje, čim več truda in žrtve je naložil v to zemljo, čim več je v njej vložil svoje sile, tem dražja mu je in tem več vredna je tudi. Kdor posejda to tih, nemoralni in neumozilni veliki kapital, je moč, neizvedljivi, jači nasproti vseh svojih okolici neoz tiati, ki nasprotuje isto prometu v drugi obliki. Moderna je n. n. industrija, vendar na se dolgo časa, val mi nas, ne ha imela iste avencije, ki ovira četudi morebiti pasivna veleposelstva. Ta etični moment je agramena, naložena državnica in narodna pomena! In ta moment socializma in nacionalizma, in to ena izmed največjih nalog za mlado narodno

* Glej »Slov. Narod« št. 153. in 164.

državo! V dobrem spominu nam je, s kakšno žilavostjo so se borili in se še borijo razna nacionalno-napadalna društva sosednih zavednih narodov, da pridobijo košček za koščkom zemlje v naših krajih. Materijalna vrednost dotičnega zemljišča je bila in je navadno postarša reč. Mislim pač, da so vsi ti poskusi konkretiziranja tega pojava v materialističnem smislu — kakor so stabilnost, potem spekulacija na velikansko proširjenje eksploatacijskih možnosti talnega kapitala in dr. — le deloma upravičeni. Če ne računamo tudi s tem etičnim nacionalnim in človeškim momentom. Ta vrednostni prirastek pa je brezdvomno splošnega značaja, presega pa vedno dvanajsetkrat pravo finančnogospodarsko vrednost zemljišč. Naravno je, da se v kupoprodajnem prometu obe te vrednosti po navadi seštevata, da torej pravičina odškodnina za svet, ki ga posameznik ima več nego mu v razmerju z okolico pripada ali ga potrebuje, nikakor ni in ne more biti identična z odkupom po dnevni ceni.

(Dalje prihodnjik.)

Sokolstvo.

Veliko javno tombolo priredi društvo za zgradbo Sokolskega doma v Spodnji Šiški dne 27. t. m. na Komarjevo nedeljo na prostoru poletnega telovadišča v Galski ulici nasproti šole. Glavni dobitki: 1. kompletna spalna oprema iz trdega lesa; 2. moško kolo, najnovejši sistem; 3. kuhinjska kredenca s pritlikinami; 4. 500 sladkorja; 5. stenska ura; 6. Okrog 500 manjših dobitkov. Tabela stane samo dva dinarja. Sokolstvu naklonjeno občinstvo obveščamo, da se dobe tablice v raznih trgovinah, kjer se nabavljajo plakati.

Dražba slame. Jugoslov. sokolski savez razglašal: V soboto ob 9 uri dopoldne se vrši javna dražba slame v šolskem poslopju v Sp. Šiški. Kupci se vabijo.

Turistika in šport.

Ljubljanski plivački podsavez razpisuje v soboto in nedeljo, t. j. 19. in 20. avgusta 1922 na Bledu plavalno tekmo za prvenstvo Slovenije. Tekma, ki se vrši po pravilih J. P. S., je obvezna za vse klube teritorialne Ljubljanskega Plivaškega podsaveza, ki so vključeni v J. P. S. v Zagrebu. Pismene prijave je nasloviti na tajnika podsaveza Savo Sanci, Erjavčeva cesta 24, do incl. 18. avgusta. Prijavnina znaša za osebo in točko 2 Din., za štajeto in waterpolo moštvo 6 Din. Za poznejše prijave je plačati dvojno prijavnino. Prijave brez prijavnine se ne upoštevajo. Tekma se vrši po pravilih J. P. S. Začetek v soboto ob pol 3. popoldne; v nedeljo predpoldne ob pol 10., popoldne ob pol 3. — Spored: 1.) 50 m seniorji prosti stil. 2.) 50 m dame prosti stil. 3.) 50 m juniorji prosti stil. 4.) 200 m gospodje prsno. 5.) 100 m gospodje stransko. 6.) 100 m gospodje hrbtno. 7.) 100 m gospodje sprint. 8.) 300 m dame prosti stil. 9.) plavanje pod vodo. 10.) 400 m gospodje prsno. 11.) 400 m štafeta za gospode prosti stil. 12.) 1500 m gospodje prosti stil. 13.) Skoki: a) skok na glavo naprej z zaletom, b) skok na glavo nazaj z mesta, c) salto naprej z zaletom, d) salto nazaj, e) poluben skok. 14.) 400 m štafeta za dame prosti stil. 15.) 400 m štafeta za gospode (30 m prsno, 50 m stransko, 50 m hrbtno, 50 m sprint). 16.) Skoki seniorjev: a) skok na glavo naprej z zaletom, b) skok na glavo naprej s pribigom v zraku, c) salto naprej, d) pol vliaka, e) pol svedra, f) skok na glavo nazaj z mesta, g) salto nazaj, h) delin, i) auerbach, j) poluben skok. 17.) Waterpolo-tekma. — Pozivamo klube, kateri reflektirajo na skupno hrano in stanovanje na Bledu, naj javijo to tajniku Sanci in prijavi. Stroške utrpeli klubi. Pozivamo ponovno vse zainteresirane klube, da nemudoma pristopijo v Jug. Pliv. Savez v Zagrebu. Prijave na savez naj vpošljejo potom ljubljanskega plivaškega Podsaveza tajniku Sanci Savo, Erjavčeva c. 24. K prijavi naj priložijo pravila kluba, natančno število članov plavalne sekcije z navedbo: ime rojstno leto, rojstni kraj, prejšnji klub, pripadnost, stanovanje in dosežena kvalifikacija mesta ter 50 dinarjev letne članarine plus 15 dinarjev vpisnine. V nasprotnem slučaju ne bodo pripuščeni k plavalni tekmi za prvenstvo Slovenije; obenem naj tekmovalce ratificirajo pri Ljub. Pliv. podsavezu v roke tajnika. Verifikacija s tiskovinami stane Din. 2.50. Tiskovine so zadobiti pri tajniku.

Rokometna tekma S. K. Židenice in Ilirija 12 : 1. Včerajšnja tekma je končala z nenavadnim visokim porazom Ilirijank. Čehinje so pokazale izvanredno tehničnost in kombinacijo. Srednji trio se odlikuje za ostre strelje na goal, naravnost briljira pa levo krilo. Pri Iliriji je bila dobra obramba, medtem ko je napad izlral precej raztreseno. Tekmo je sodil prof. Sicha v splošno zadovoljnost. Židenice nastopijo danes proti Jadranu.

Tužna Istra, joči, joči, joči; ko bo solz do vrha polna kupa, bo srce do vrha polno upe, da Ti odrešenja dan napoči! —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. avgusta 1922.

Ministrski predsednik Pašić na Bledu. Ministrski predsednik Pašić je po sokolskem zletu odšel k svojemu obitelji na Bled, kjer biva še sedaj. Netočna je torej vest českých listov, da je ministrski predsednik spremljal kraljevski par na potu na Češko in da je ostal v Pragi. O. Pašić odpotuje z Bleda v Marijanske Lazni v nedeljo 20. ali v ponedeljek dne 21. t. m., ker se konferenca državnikov male antante prične šele dne 28. t. m.

Ponosna Ljubljana. Praška »Narodni Politika«, piše o kronskem svetu, ki se je vršil v Ljubljani, povdarja: »Ljubljana je ponosna, da se je sklicala po sklepu vlade na temelju kraljevskega pooblastila kronski svet v Ljubljano. Tako je Ljubljana postala začasna prestolnica jugoslovenskega kraljestva preje, nego je ta čast pripadla Zagrebu, ki ima mnogo izgledov, da bi postal začasno prestolno mesto kraljevine SHS.«

Minister pravde g. dr. Laza Marković je danes posetil naše uradništvo. O. minister odide na Bled, kjer ostane na oddihu še nekaj dni, nakar se vrne v Beograd.

Minister za poljedelstvo, Ivan Pucelj, si bo, kakor se nam javlja, ogledal vse kraje, kjer se ima graditi nova železnica Kočevje-Vrbovsko. Ta zelo zanimivi ogled se izvrši to soboto in nedeljo in se ga med drugimi udeležijo tudi pokrajinski namestnik Ivan Hribar, šef kabineta Miloš Stibler, narodni poslanec Josip Majcen, žel. podravatelj inž. M. Klodič in še nekateri drugi strokovnjaki in poročevalci.

V odgovor »Slovenca«. Na »Slovenca« članek, v katerem kritizira kraljev manifest Sokolstvu, odgovarjamo samo to-le: Kotorski katoliški škof Uccellini je izrekel ob priliki sokolske slavnosti v Ojenovcu nastopne značilne besede: »Na školovskem sestanku v Zagrebu sem rekel, da ne bom pristal na to, da se v moji škofiji snujejo orlovsko društva, ki so samo za to, da razdvajajo naš narod. V jugoslovenskem Sokolstvu nisem opazil nikdar ničesar, kar bi žalilo verske občutke našega naroda, pač pa sem opazil vse ono, kar krepí vero in edinstvo jugoslovenskega naroda in moč njegove države.«

Eden izmed mučnikov. V spremstvu svojega prijatelja viš. mag. svetnika Bleiweisa je nas danes posetil dr. Markov, bivši ruski državni poslanec v avstrijskem parlamentu. Dr. Markov je avstrijska vlada ob izbruhu vojne dala aretirati in uvedla proti njemu proces zaradi veleizdaje. Še pred dr. Kramarevim procesom je prišel dr. Markov pred vojno sodišče, ki ga je seveda obsodilo na smrt. Obsodba sicer ni bila izvršena, pač pa je sedel dr. Markov v ječi v trdnjavi Josefov, kjer je izdihnil tudi Princip, dokler ni nastal polom v Avstriji. Dr. Markov, ki je bil pred vojno že opetovano v Ljubljani, odide za nekaj dni na Bled.

Zlobne izmišljotine. Gotovim, Sokolstvu sovražnim črnim elementom je nedolžni impozantni sprevod Sokolstva in sploh zlet silno razgled fantazijo. Po mestu so razširjali razne tartarske vesti. Nekateri so pripovedovali čudne povesti o smrti neke Čehinje, drugi, da jih leži v bolnici 40 težko bolnih, tretji, da je umrlo pet oseb itd. Najboljša pa je bila ona povest, ki je pravila, da je ob priliki sprevoda na Marijinem trgu neki konj tako močno udaril v prvih vrstah stoječega moža v glavo, da so se mu kar možgani »odprli«. Takih izmišljotin nam ni treba posebno zanikati, dolžni pa smo konstatirati, da se ves čas sokolskega zleta ni pripetil noben smrtni slučaj. Toliko v pomirjenje javnosti! Glede Čehinje pa omenjamo, da je bila zadeta od solnarice. Čehi so jo vzeli seboj in ni za njeno nadaljnje zdravje absolutno nobene nevarnosti.

Predlog, ki ga pozdravljamo. Pod naslovom »Vojaka in Sokolstvo« piše beogradska »Politika«, da je med vojsko in Sokolstvom ozka zveza ter se spominja vidovan. sokol. zbora v Novem Sadu, kjer so bili izdelani statuti jugoslovenskega Sokolstva. Takrat se je aklenilo, naj bi sokolsko izvežbana mladina imela krajši rok vojaške dolžnosti in hitreje napredovanje. List pravi, naj bi se merodajni krogi pri izdelavi

zakona o ustroju vojske ozirali na ta sklep ter bi imel vsak mladenič, ki je bil štiri leta Sokol, skrajšano vojaško službovanje dvanajstih mesecev. Ako se sprejme ta načrt, bi se vojni proračun znatno zmanjšal, pa tudi gospodarsko-financi položaj države bi se izboljšal. Istočasno pa bi se sokolska ideja zelo razširila, zlasti med kmetijskim prebivalstvom. Ta napredek sokolske ideje bi mnogo pripomogel h konsolidaciji naših razmer. Ta predlog »Politike« je nam nad vse simpatičen, zato ga priporočamo vladi in poslancem v uvaževanje.

Plavalna tekma za prvenstvo Slovenije se vrši v soboto in nedeljo 19. in 20. t. m. dopoldne ob 9. in ob 3. popoldne v Grajski kopelji na Bledu. Prvo darilo je krasen pokal. Pričakuje se tedaj ljut boj med našimi sportnimi klubi. Pričakuje pa se tudi izvanredno mnogobrojna udeležba našega občinstva iz vseh krajev, zlasti ker je ta tekma prva plavalna tekma za pokal kot prehodno darilo.

Velik shod S. K. S. bo v nedeljo, 20. t. m. ob 11. dopoldne v Črnomlju na trgu pred cerkvijo. Na shodu govori minister Pucelj in narodni poslanec Majcen. Udeležba na tem shodu bo zelo velika, ker želi vse ljudstvo izreči ministru Pucelju svojo zahvalo za priporjenje prepotrebne proge Kočevje-Vrbovsko.

Spomenik kralju Osvoboditelju. Vojni tovariši kralja Petra so pričeli zbirati za spomenik kralju Petru Osvoboditelju v Dubici, kjer je Petar Mrkonjič pozval svoje tovariše k ustaji.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla ga. Pani P. o. roj. Monfreda, soproga trgovca na Starem trgu, v Konjicah g. Ivan Šepić, posestnik in bivši župan konjiške okoliške občine ter častni ravatelj posojilnice v Konjicah. Blag jima spomin!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani sporoča vsem podružnicam in prijateljem C. M. družbe, da se vrši glavna skupščina dne 10. septembra t. l. Natančnejši spored se objavi pravočasno.

Podružnica Jugoslov. Matice Rakete. Na Unču se vrši v nedeljo dne 20. avgusta velika narodna prireditev na vrtu g. Frana Gnezde s sodelovanjem godbe »Zveze jugoslovenskih železničarjev«. Zaradi ugodne železniške zveze (prihod na Rakek 16.15, odhod z Rakeka 21.20 osebni vlak, 23.20. brzovlak) vabimo vse, ki jim je dana možnost, da pohite na našo južno granico.

Proti plancem. Politiški komisarjat v Mariboru je izdal naredbo, da se ima odvesti vsaki planec, ki razgraja po cesti, neposredno, torej brez zaslišanja v Hotel »Graf«.

Požar v Murski Soboti. V poslopje posestnice Terezije Pačinkaj v Murski Soboti je udarila 5. t. m. strela in je vžgala. Kljub takojšnji pomoči požarnih bramb je poslopje pogorelo do tal, rešili pa so svo živino. Škoda znaša preko 120.000 kron.

Razne tatvine. Vladnemu svetniku Djordju Krstiću iz Bosne je neznan žepar na cestni železnici izmaknil denarnico z 8000 kronami. — V Dalmatinski ulici je bilo ukraden kolo znamke »Kinta«, vredno 4000 K. — Gostilničarja Frana Lenčka v Klečah je posetil ponoči neki umovnik in mu odnesel 20.000 K vredno uro. — Na poti od glavnega kolodvora do Aleksandrovo ceste je bila Franja Peta ukradena denarnica s 400 K. — V Topolah je bilo vlomljeno v stanovanje posestnice Karoline Gaberček in odneseno raznega perila za 17.400 kron.

Nenavadno drzen roparski napad. Na progi Vinkovec-Zagreb je bil izvršen nenavaden slučaj ropa. V vagonu II razreda je sedelo več dam, od katerih je ena povedala, da ima pri sebi 80.000 K denarja. To je čul neki v kupaletu navzoči mladenič. Nič hudega slutnje omenjeno žensko je vprašal, če sme odpreti okno. Gospa je vstala s sedeža, da bi se umaknila in to priložilo je vporabil mladi mož, ki zmaknil denar in skočil z dirajočega vlaka hres vsake poškodbe. Zločinec je vse to izvršil s rafinirano ženjalnostjo in tignil brez sledu.

Velik vlom v Gradščino. Kakor smo že poročali, je bilo vlomljeno pri g. Lukmanu v Gradščino št. 4. Tatovi so odnesli dragocen plen, 1 briljantno broško z 10 briljanti, 2 naprsta gumba z briljanti, večjo množino srebrnega denarja, frankov, cekinov in napoleonov, 5000 K denarja, 1 granatno zapustniko in razne manjše zlate dragocenosti. Skupno škoda znaša čez 150 tisoč kron. Policija tatove sledi, vendar nimamo nobenega sledu.

Koncerti salonskega orkestra se vrše od četrti naprej vsak dan v restavraciji pri Lloydju na sv. Petra cesti. Vstop prost.

Najnovejša poročila.

PRED KONČNIM ZAKLJUČKOM SPORAZUMA Z ITALIJO.

Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Sinoči je z orientekspresom odpotoval polnomočni minister in pomočnik ministra zunanjih zadev Ljuba Nešić v Trst, kjer se sestane z italijanskima delegatoma Contarinijem in Tostijem d. Valminuto v svrhu končne in definitivne redakcije konvencije glede izvršitve rapalske pogodbe. V prvi vrsti gre za konvencijo o italijanskih privatnih šolah v Dalmaciji. POZIV BANKAM ZA PRIJAVO INOZEMSKIH TIRJATEV

Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Ministrstvo financ poziva z ozirom na odlok z dne 26. julija t. l. št. 11968 vse denarne zavode in banke, da prijavijo v roku desetih dni vse tirjate, ki jih imajo napram inozemstvu. V slučaju, da se kak denarni zavod ali banka ne odzove temu pozivu, so določene stroge kazni. Poročilo je treba brezpozgodno podati.

KATASTROFALNI PADEC NEMŠKE MARKE.

London, 17. avgusta. (Izv.) »Daily Chronicle« priobčuje izjavo nemškega kanclerja dr. Wirtha o katastrofalnem padcu nemške marke. Zaključek izjave veli: Trenotna katastrofa marke temelji v glavnem na bojazni, da hoče Francija Nemčijo zadaviti. Polom Nemčije bi bil brez primera. Toda le, če je tu dobra volja, lahko rešimo Evropo in Nemčijo. — Berlin, 17. avgusta. (Wolff.) Državne železnice so radi katastrofalnega kurzneza padca marke in iz tega povečanih izdatkov prisiljene, da povišajo sedaj veljavne tovorne tarife od 1. septembra dalje za 50%.

KRIZA V REPARACIJSKI KOMISIJI.

Pariz, 18. avgusta. (Izv.) »Daily Mail« priobčuje na prvem mestu vest, da pada predsednik reparacijske komisije Dubois takoj ostavko v slučaju, če reparacijska komisija sprejme stališče angleške vlade. Ta korak je smatrali naperjen proti Belgiji, ki skuša pomirjevalno posredovati med Francijo in Anglijo.

NEMČIJA IN REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 17. avgusta. (Havas.) Reparacijska komisija se danes sestane in zasliši, kakor je to določeno v pogodbi, nemške zastopnike. Komisija svojih sklepov ne zaključí pred petkom. Francoska vlada je pripravljena se držati sklepov reparacijske komisije. Če pa bi, kar ni mogoče, sklep ne odgovarjal primernosti in če bi kršil smisel, ozir. besedilo pogodbe, tedaj bi francoski kabinet vporabil pravico svobodne akcije ter bi napravil Nemčiji na lastno iniciativno vporabil gospodarske in finančne odredbe, ki jih smatra v okvirju vseh v Londonu predlaganih zahtev za umestne.

MIR NA IRSKEM.

London, 18. avgusta. (Izv.) Kakor javljajo listi, je general Collins izjavil, da je vzpostavitev miru in javnega reda na Irskem izvršeno dejstvo in da se povrnejo normalne razmere tekom 14 dni. V kratkem bo sklican irski parlament.

VELIKANSKI POŽAR V PLZNU.

Pizen, 18. avgusta. (Č. T. K.) Včeraj zjutraj je v skladišču za gledališke kostume in odre nastal velik požar, ki je uničil vse spravljene kulle in kostume. Škoda, ki jo trpi občina, je velika in jo cenijo na prilično štiri milijone čsl. kron. Ves inventar je popolnoma zgorel.

Borzna poročila.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Zlatnik. Devize: Curih 16.50, —, Pariz 6.90, 6.95, London 390. —, 390. —, Berlin 7.50, 8. —, Dunaj 0.10, 0.12, Praga 247. —, 247.50, Trst 3.97, 3.985, Newyork —, 86.50, Budimpešta 5.20, 5.20. Valute: dolar 86. —, 86. —.

Curih, 18. avgusta. (Izv.) Predborza: Zagreb 1.525, Berlin 0.46, Budimpešta 0.35, Dunaj 0.005, Praga 14.80, Milan 23.70, London 23.51, Pariz 41.60, Newyork 5.2455.

Curih, 17. avgusta. (Direktno) Zagreb 1.599, Berlin 0.499, Milan 23.74, Praga 14.99, London 23.50, Pariz 41.651, Newyork 5.249.

Curih, 17. avgusta. (Preko Dunaja) Zagreb 1.55, Dunaj 0.0065, Budimpešta 0.36, Berlin 0.49, Milan 23.70, Pariz 41.60, London 23.495, Newyork 5.245. — Berlin, 17. avgusta. Beograd 1225. —, Milan 4675. —, Praga 2070, London 4660. —, Curih 19.875. —, Pariz 8225. —, Newyork 1040. —.

Praga, 17. avgusta. Beograd 40.50, Berlin 3.35, Milan 160. —, London 158.50, Curih 670. —, Pariz 278. —, Newyork 35.50.

Italijani aretirani udeležence vsesokolskega zleta.

Logatec, 18. avgusta. (Izv.) Kakor izvemo iz zanesljivega vira, so italijanske obmejne oblasti v Postojni včeraj aretirale štiriinšestdeset udeležencev vsesokolskega zleta v Ljubljani in sicer pod pretvezo, da so njih potni dokumenti pomanjkljivi. Med aretiranci sta tudi dve gospodini.

Razne stvari.

Policijske v Madridu. Vkljub slabim izkušnjam s policistinjami v Londonu so dovolili v Madridu, da smejo tudi ženske prositi za nameščenje v policijski službi.

Polizvedbe.

Zgubil se je notes z navedbo raznih imen in dolžnih zneskov. Naladitelj naj ga odda v upravi »Slovenskega Naroda«.

Ključ so se našli na Glavni pošti. Dobe se nazaj v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Zgubila se je v terek zvečer v Tirolu listnica z nekaj denarji in 2 legitimaciji glaseči se na moje ime. Pošten naladitelj se prosí, da vrne isto na naslov legit. obdržati naj pa za nagrado K 400. —

Našla se je ženska ruta na Dunajski cesti. Dobi se Karlovska cesta 18. Planinšek.

Prava narodna jed

so bile že pred vojno znane testenine »Pekate« in kakor kaže, ne bo kmalu hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

Pištanj
ČESKOSLOVANSKA

proti protinu, revmi, šlasiu. Za goste iz SHS sledeče

Specijalne cene
za stanovanje in obisk: Thermia-Palace Kč 80.—, Royal Kč 60.—, Kurhotel Kč 40.—.
Pojasnila daje: L. Schreiber, Zagreb, Akademski trg 1. 6441

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAJ.

Poslano.*

Suspendirani uradnik Jadranske banke Trst g. Julij Kolumbić je objavil danes »Poslano«, naslovljeno na ravnatelja Jadranske banke g. Čira Kamenarovića, ki je brzkone po pomoti zagledalo luč belega dne v »Slovenca«, mesto v »Jutru«.

Kot pravni zastopnik g. ravnatelja sem pooblaščen izjaviti sledeče: Z g. Kolumbićem, ki je v Trstu vodil karabinjerje v Jadransko banko g. ravnatelj Kamenarović ne polemizira.

Pač pa je na ovadbo, ki jo je g. Kolumbić vložil v Trstu proti njemu in uslužbenecem Jadranske banke, dal svojemu tržaskemu pravnemu zastopniku naročilo, da g. Kolumbića in sodruge radi obdolžitve, ki se tičejo njegove osebe, sodno preganja. Ljubljana, 18. avgusta 1922.

Dr. Karol Kuhelj
odvetnik.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

SLOVENSKA BANKA

centrala v Ljubljani v lastni palači Stritarjeva ulica 9.

Podružnice:

Ljutomer, Dolnja Lendava, Novi Sad, Ekspozitura Vrhnika.

Dejniška glavica
K 30.000.000.—

Rezervni fond
K 5.000.000.—

Obreštuje najugodnejše vlogo na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle pod najhujšimi pogoji.

**Na hrano
in stanovanje**

se sprejme gospod. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6442

Proda se 10 panjev

močnih čebel na okvirjih. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6436

Išče se

Kontoristinja

obenem spretna strogojopiška, zmožna slovenskega in nemškega jezika, za takojšnji nastop. Ponudbe na trdiko A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg.

Sobo

Išče, zračno, z oskrbo ali brez nje išče doštosten gospod pri boljši obitelji. Plača dobro. — Ponudbe pod „Čista, zračna 6448“ na upravo Slov. Naroda. 6443

Sobo

s posebnim vhodom, meblirano, išče učitelja. Ponudbe pod „Učiteljica 6439“ na upravo Slov. Naroda. 6439

Majhno sobico

Išče gospodična, cel dan odsotna. Ponudbe pod „Mala soba 6446“ na upravo Slov. Naroda. 6446

Prodajam glig

kupim napolnjeni kočiji. Kapetan Močvar, kasarna vojvode Mišića, Ljubljana.

Magistra farmacije

Išče mesta. Najraje v Mariboru na Hrvaškem ali Dalmaciji, Primorju. Oferir pod „Magistra farm. 6415“ na upravo Slov. Naroda. 6415

Gospodična

želi priti v pisarno kot praktikantinja. Gre prvi čas brezplačno. Ponudbe pod „Praktikantinja 6418“ na upravo Slov. Naroda. 6418

Proda se

dobro ohranjen otroški voziček. Vodmat 107. 6419

Sobico

snažno opremljeno za 1. sept. išče ug. akademik. Ponudbe pod „Akademik 6422“ na upr. Slov. Naroda. 6422

2 učenki

se sprejmeta za bodoče šolsko leto v popolno oskrbo. Ponudbe pod „Dobra Slov. Naroda.“ 6424

Klavir

(Bösendorfer) popolnoma ohranjen, se proda. Vprašati: Spodnja Šiška, drž. bar. VII/33. 6425

Meblirano sobo z dobro hrano

ev. poseben vhod išče v sredini mesta mirna gospodična. Ponudbe pod „Dobra hrana 6453“ na upravo „Slov. Naroda.“ 6416

Bukovih drv

prevzamem vsako množino. Ponudbe s količino in ceno pod „Suha 6416“ na upravo Slov. Naroda. 6416

Radi preselitve se proda v Mariboru

enonadstropna gosposka vila

z velikim zelenjavnim in sadnim vrtom. Vila je najmoderneje urejena, lastna električna napeljava, vodovod, kopalnica in ves drugi komfort. V vili je osem sob, vse stene s tapetami. Samo resni reflektanti naj se oglašijo pod „T 52-6364“ na upr. Slov. Naroda.

Crkvenica**Hotel Therapija**

Casino (Cercle) Prive

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Entranges, Crkvenica 6030

Brez posebnega obvestila.

Josip Fon, trgovec, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njegova soproga, gospa

Fani Fon roj. Montfreda

danes, dne 17. avgusta, po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 19. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta štev. 12, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1922.

Posojilnica v Konjicah r. z. z n. z. naznanja, da je nje ustanovitelj, dolgoletni načelnik in častni ravnatelj, gospod

Ivan Šepic

posestnik in bivši župan konjiške okoliške občine

dne 15. avgusta 1922 v visoki starosti 85 let preminul.

Slava njegovemu spominu!

Konjice, dne 15. avgusta 1922.

„Načelstvo posojilnice v Konjicah“.

Moško kolo

se proda. Vprašati pri g. Pražnikar Viktor, Črnuče 59 pri Ljubljani. 6431

Sobo

pri boljši družini v sredini mesta išče za stalno bančni uradnik. Ponudbe pod „Bled 6434“ na upravo Slov. Nar. 6434

Mesečno sobico

opremljeno, svetlo, snažno, v sredini mesta išče mirna gospodična za 1. ali 2. september. Plača dobro. Ponudbe pod „Uradnica 6433“ na upravo Slov. Naroda. 6433

Sprejme se učenka

v trgovino. Stanovanje in hrana v hiši. Naslov pove uprava St. Naroda. 6432

Kdo potrebuje dobro moč

za dneve velikega sejma v Ljubljani? Dobro znana ljubljanska Bosanka v turški kavarni Marica na lanskem velikem sejmu v Ljubljani se priporoča. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6437

Išče se

vila gospodična, zmožna slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika za II. velesjem v Ljubljani. Predstaviti se pri A. Kordin, Beethovnova ulica št. 9. 6412

Na prodaj

radi smrti solastnika obširno, popolnoma novo, zidano in z opako krito poslopje, primerno za večjo trgovino, skladišča in stanovanja, nahajajoče se na najpomembnejšem kraju tik ob cesti v bližini razvijajočega se rudnika rajstajnskega pri Rajhenburgu. Ponudbe Senica-Rajhenburg. 6485

Stroj

za mletje se takoj po ceni proda. Pichler, kavarna „Evropa“, Ptuj. 6448

Kupim

pisalni stroj že nekoliko rabljen. Ponudbe pod „A. P. 6413“ na upravo Slov. Naroda. 6413

Kupim

majhno hišo z vrtom v Ljubljani ali okoli Ljubljane za ceno 300.000—400.000 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6421

Kontoaristinja

vestna in natančna, se sprejme v trgovino. Nastop takoj. Lastnoročne pisane ponudbe pod „Vesnost 6396“ na upr. Slov. Naroda. 6396

Knjige cene napredaj:

„Brockhausov Konversations-Lexikon“ 16 zvezkov; „Oester.-Ung. Monarchie in Wort u. Bild“. 20 krasno vezanih knjig; „Weltall und Menschheit“, 5 knjig v polfrancoski vezavi; „Tagebuch meiner Reise um die Welt bivšega prestolonaslednika Franc Ferdinanda“, 2 zvezki in „Universal Handatlas“. Kje pove uprava Slov. Naroda. 6417

Dražba konj.

V soboto, dne 19. avgusta t. l. ob 10. uri popoldne prodalo se bo na javni dražbi na jahalnici pri državni zveščarni 6 konj, došli iz Nemčije. 6414

Razpis služb.

Služba občinskega tajnika se z 15. sept. odda, plače mesečno 3000 K. Odda se tudi služba občinskega sluga, plača mesečno 1500 K. Prošnje je vložiti do 1. sept. 1922. Prošnji je priložiti sposobnostno in nprstveno spričevalo od župnega urada.

Županstvo občine D. M. v Polju

Vabilo

na občni zbor posojilnice v Cerkljici reg. sadr. z neom. zavoso ki se bo vrši v nedeljo, 27. avg. 1922 ob 2. pop. v prostorih posojilnice v Cerkljici.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca za leto 1921.
3. Potrjevanje računa za leto 1921 in razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva, odbora, računskega pregledovalca in namestnika.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Stročajnosti.

Kupim

že rabljen, dobro ohranjen pletilni stroj (Strickmaschine). Ponudbe pod „Pletilni stroj 6365“ na upravo Slov. Naroda. 6365

Mesečno sobo

išče mirna gospodična proti dobremu plačilu. Ponudbe pod „Mirna gospodična 6400“ na upravo Slov. Naroda. 6400

10.000 K nagrade

kdo preskrbi stanovanje 2 ali 4 sob v novi hiši s pritliklinami. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6401

Motorno kolo

znamka „Neckarsulm“, 2 HP, v najboljšem stanju, se proda za 7500 Din. Naslov pove uprava St. Naroda. 6429

Proda se

skoraj novo damsko kolo. Ogleda se lahko v soboto od 1—6 ure. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6423

TRGOVINO

v prometnem kraju išče v najem starejša dobra trgovska moč ali pa pristopiti k trgovini kot družabnica z osebnim delovanjem. Ponudbe pod „Trgovina 400-6427“ na upr. Slov. Naroda. 6427

Veliko delavnico

oddam v najem za daljšo dobo. Delavnica je pripravljena za večji obrt in se nahaja v ljubljanski okolici. Interesenti se lahko informirajo vsak dan na licu mesta. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6420

Trgovski sotrudnik

spreten prodajalec, se sprejme takoj za manufakturno trgovino. Ponudbe naj se pošiljajo trditi A. & E. Skaberne, Ljubljana. 6335

Pravi**malinovec**

eltronado, sadne eterije in esence, esence za rum in likerje priporoča Srečko Potnik, tvornica sadnih sokov, esenc in ekstraktov, Ljubljana, Metelkova ulica.

Lahko**tovorni avto**

znamke „Peugeot“, 4 cilindre, 28 HP, 4 prestave, železna koleca, za težo 1 tone v brezhibnem stanju, malo rabljen, se proda za K 120.000.— M. Ropas, Celje. 6408

Dve kavarniški**blagajničarki
ter
gospodično**

izvežbano knjigovodstva za samostojno ali pomožno delo išče. Oskrba in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo „Hotel Centrala“, Sarajevo. 6373

Prodajam

4.000 m³ prvovrstnih suhih 1 m dolgih bukovih drv. Dobavljajo se lahko tudi posamezni vagoni, kateri se lahko dostavijo strankam sežagani na dom postavljeni po ugodni ceni. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 6438

Ročna industrija pirotskih čilimov (preprog)

priporoča sl. občinstvu preproge najboljših kakovosti. Preproge so ročno delo iz najboljših svilnatih volne, dvoilčne, zelo trpežne in barve sigurne (rastlinske barve)

Glavno zastopstvo za Slovenijo

G. I. Kostovo, Ljubljana, Sv. Petra c. 4. — Franjo Mayer, Maribor, Glavni trg 5. — Priporoča se Janko Modio, Piro

Ravnokar na nova došla

PNEUMATIKA

najboljših svetovnoznanih tvrdk

se dobi pri

FRANC FLORJANČIČU

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Žaga

parna ali vodna, z bogato lesno okolico, se vzame v najem za daljšo dobo. Soudeležba ni izključena. Ponudbe pod „Žaga 6402“ na upravo St. Nar. 6402

Višješolec

išče stanovanje z vsjo postrežbo za šolsko leto 1922/23 pri uglednejši rodbini. Ponudbe pod „Višješolec 6366“ na upr. Slov. Naroda. 6366

Veverične

krtove, polno

zajčje

in vse druge kože divjačine kupuje trg. z usnjem D. Zdravlj, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9. 6337

Iščejo se dobro izurjene

pletilke

ki znajo dobro podpletati nogavice proti dobri plači in v trajno službo. Naslove z navedbo dosežanega službovanja na naslov: „Izurjena delavka 6387“ na upravo Slov. Naroda. 6387

Hiša ali vila

v Ljubljani, kjer bi bilo prosto kako stanovanje, se kupi. Ponudbe z navedbo zahtevane cene pod „Trgovec-Ljubljana 6403“ na upravo Slov. Naroda. 6403

Skladišče

ali lokal v sredini mesta se išče za takoj. Ponudbe pod „Skladišče št. 100-6404“ na upravo Slov. Naroda. 6404

Lokomobile

kupim takoj. Ponudbe na An. zav. Drago Besoljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 6392

**Prva špecialna trgovina
z rokavicami in parfumi
nudi:**

najnovejše modne specialne rokavice za dame in gospode v vseh najlepših barvah, kakor tudi črne in vsebarvne najboljše vrste nogavice.

Najfiništi pristni francoski parfumi.

Najboljše vrste kolinske vode

Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana.

Dunajska cesta štev. 12